

Managementletter 2025

Gemeente Aa en Hunze

4 februari 2026

Per saldo persoonlijker

Independent Member of
PrimeGlobal

Aan het college van
burgemeester en
wethouders van de
gemeente Aa en Hunze

Datum

4 februari 2026

Ons kenmerk

2026.016

Geacht college,

De Raad van de gemeente Aa en Hunze heeft Eshuis Registeraccountants B.V. opdracht gegeven om de jaarrekening 2025 van de gemeente Aa en Hunze te controleren. Voor een nadere omschrijving van onze opdracht en de geldende voorwaarden verwijzen wij u naar onze opdrachtbevestiging van 5 november 2025.

Als onderdeel van onze controle onderzoeken wij onder andere de administratieve organisatie en de interne beheersing bij uw gemeente. Naar aanleiding daarvan brengen wij deze managementletter uit. Hierin richten wij ons met name op mogelijke verbeterpunten in de processen die wij hebben onderzocht om daarmee een bijdrage te leveren aan de interne beheersing.

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie is uitgevoerd in het kader van de door u verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing.

Wij beginnen deze managementletter met een samenvatting van onze belangrijkste boodschappen voor u en de belangrijke risico's die wij bij de controle van de gemeente Aa en Hunze onderkennen. Daarna verwoorden wij onze bevindingen ten aanzien van de voor de jaarrekening relevante processen en adviseren wij u over verbetermogelijkheden. Zoals bij u gebruikelijk, reageert het college separaat op onze bevindingen. De laatste paragraaf benutten wij voor een aantal relevante actualiteiten die wij graag met u delen.

Naast de ambtelijke bespreking, is het bij u gebruikelijk dat onze managementletter ook besproken wordt in de auditcommissie. Deze staat gepland op 24 februari. Wij verzoeken u bij verspreiding van deze brief de versie zonder handtekening te gebruiken.

Wij danken uw organisatie voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,
Eshuis Registeraccountants B.V.
Was getekend: drs. H. Kuperus RA

Inhoudsopgave

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

▪ Managementsamenvatting	4
▪ De belangrijke controlerisico's	7
▪ Totaaloverzicht procesbeheersing	10
▪ Detailbevindingen interimcontrole	18
▪ Actualiteiten & vooruitblik	31

Managementsamenvatting

Managementsamenvatting

Interne beheersing

- Wij hebben een goed beeld gekregen van uw administratieve organisatie en interne beheersing. Dit beeld is positief.
- De kwaliteit van de interne beheersing is van voldoende niveau voor zover wij dat beoordelen in het licht van de jaarrekeningcontrole.
- De procedureafspraken voldoen in opzet aan de eisen die daaraan gesteld mogen worden.
- Onze belangrijkste constatering omtrent uw primaire processen zijn opgenomen in het hoofdstuk "Procesbeheersing".

Fraudebeheersing en M&O

- Door maatschappelijke ontwikkelingen is er in toenemende mate aandacht voor fraudepreventie, maar ook voor onderwerpen als corruptie, omkoping en (het bewust niet naleven van) wet- en regelgeving.
- Wij hebben vastgesteld dat u een fraudebeheersplan en een beleid met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik heeft opgesteld en deze in het college is behandeld op 25 november 2025. Hierin wordt ingegaan op de belangrijkste risicogebieden, beheersmaatregelen en op welke wijze er verantwoording aan het college en de Raad wordt afgelegd.

Aandachtspunten auditcommissie

- We hebben in overleg met de organisatie nagevraagd of er vanuit de auditcommissie specifieke aandachtspunten zijn voor de accountantscontrole. Tot op heden hebben wij nog geen specifieke aandachtspunten ontvangen.

Rechtmatigheidsverantwoording

- Met ingang van boekjaar 2023 is het de verantwoordelijkheid van het college om verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid.
- Vanaf boekjaar 2025 heeft u door een aanpassing in het BBV de maximaal te hanteren verantwoordingsgrens verlaagd naar 2% van de totale lasten, exclusief dotaties aan de reserves. Vorig jaar was dit nog 3% wat ook als zodanig door de gemeente Aa en Hunze werd toegepast.
- U heeft daarom het controleprotocol aangepast en deze zal in december in de Raad worden behandeld.

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke
controlegerisico's

Procesbeheersing

Detailbevindingen

Actualiteiten

Managementsamenvatting

Vooruitblik jaarrekeningcontrole 2025

- We hebben met uw gemeente afspraken gemaakt over de jaarrekeningcontrole. Wij zijn voornemens in week 18 te starten met de jaarrekeningcontrole. U ontvangt onze informatie-uitvraag voor de jaarrekeningcontrole voor het eind van 2025.
- Om te waarborgen dat de jaarrekeningcontrole soepel verloopt, willen wij de werkzaamheden in het voorjaar graag spreiden. Dat helpt u en ons om piekvorming te voorkomen. Om die reden starten wij (indien mogelijk) vanaf week 7 met de controle van de specifieke uitkeringen, de WNT, de grondexploitaties en de voorzieningen.

Actualiteiten

- Door een aanpassing van het BADO is de maximaal toegestane materialiteit vanaf boekjaar 2025 2% van de totale lasten (exclusief dotaties aan reserves). Het voorstel om 2% aan te houden is opgenomen in het controleprotocol dat in december in de Raad wordt behandeld.
- Daarnaast dienen wij, bij het beoordelen of de materialiteit overschreden is, fouten en onzekerheden bij elkaar optellen.
- De invoering van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) leidt tot een aanpassing van het huidige pensioenstelsel met ingang van uiterlijk 1 januari 2028. Mogelijk leidt dit in 2025 nog tot een extra dotatie aan de voorziening wethouderspensioenen. De commissie BBV dient daar nog een uitspraak over te doen. In de najaarsnota heeft u voorzichtigheidshalve al een voorlopige extra dotatie van € 375.000 aan de voorziening gedaan.
- De invoering van NIS2 en de doorontwikkeling van BIO naar BIO2 zijn belangrijke actuele ontwikkelingen op IT-gebied. Een belangrijke uitdaging voor gemeenten is het inregelen van de ketenverantwoordelijkheid en de verantwoording door samenwerkingspartners.

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke
controleisico's

Procesbeheersing

Detailbevindingen

Actualiteiten

De belangrijke controlerisico's

Per saldo persoonlijk

De belangrijke controlerisico's

Onze controleaanpak is gericht op de onderwerpen die voortvloeien uit de door ons opgestelde risicoanalyse met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening van de gemeente Aa en Hunze. Wij vinden het van belang dat u weet waar wij bij de gemeente Aa en Hunze de belangrijke risico's zien op dit vlak. Bij onze inschatting van de risico's laten wij ons leiden door onze kennis van de branche en uw organisatie, ervaringen uit het verleden, de bevindingen van de VIC, belangrijke gebeurtenissen in de maatschappij en voorschriften van onze beroepsorganisatie. In deze managementletter nemen wij alleen de belangrijkste risico(factoren) op. De aard van deze risico(factoren) brengt met zich mee dat wij met name bij de controle van de jaarrekening hier aandacht aan besteden. In ons accountantsverslag, dat wij naar aanleiding van de controle van de jaarrekening uitbrengen zullen wij rapporteren hoe deze risico(factoren) zijn afgedekt. Voor het jaar 2025 onderkennen wij de volgende belangrijke risico's waarbij een significant risico een hogere potentiële kans en impact hebben dan een verhoogd risico.

Risico	Motivatie	Verhoogd risico	Significant risico	Fraude-risico
Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management.	Standaardrisico in iedere organisatie dat de hoogste leiding de interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Het risico is niet direct gerelateerd aan onze eigen observaties en bevindingen binnen de gemeente Aa en Hunze. Echter kan het zich wel voordoen, met name bij de memoriaalboekingen. Dit betreffen immers boekingen buiten de reguliere bedrijfsvoering om.	☐	☒	☒
Het risico bestaat dat niet wordt voldaan aan WNT vereisten.	Wij onderkennen een significant risico bij de WNT-verantwoording vanwege de lage materialiteit, complexe regelgeving en de vele uitzonderingsbepalingen. De WNT bevat strikte normen, maar ook diverse interpretaties en overgangsregelingen die de juiste toepassing bemoeilijken. Onjuiste verantwoording kan leiden tot boetes, terugvorderingen en reputatieschade. Daarom achten wij extra aandacht noodzakelijk voor de naleving van de WNT in de jaarrekening, om het risico op materiële fouten te beperken.	☐	☒	☐

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's**
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

De belangrijke controlerisico's

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Risico	Motivatie	Verhoogd risico	Significant risico	Fraude-risico
Toereikendheid voorzieningen	De gemeente Aa en Hunze kent diverse voorzieningen. Bij enkele voorzieningen is sprake van materiële schattingen. Dit betreft met name de pensioenvoorziening en diverse onderhoudsvoorzieningen. In 2025 heeft u de onderliggende beheerplannen geactualiseerd. Door de inherente onzekerheden/ramingen in de beheerplannen en gezien de technische verwerking hiervan relatief complex is, hebben wij de toereikendheid van de voorzieningen als verhoogd risico aangemerkt.	☒	☐	☐
Specifieke uitkeringen (SiSa)	Gezien de omvang en de variëteit aan (complexe) regelingen, en het belang van het inregelen van een deugdelijke informatiestroom, bestaat het risico dat de specifieke uitkeringen en de daarmee bijbehorende balansposten onjuist danwel onvolledig zijn verantwoord.	☒	☐	☐

Totaaloverzicht procesbeheersing

Per saldo persoonlijk

Totaaloverzicht procesbeheersing

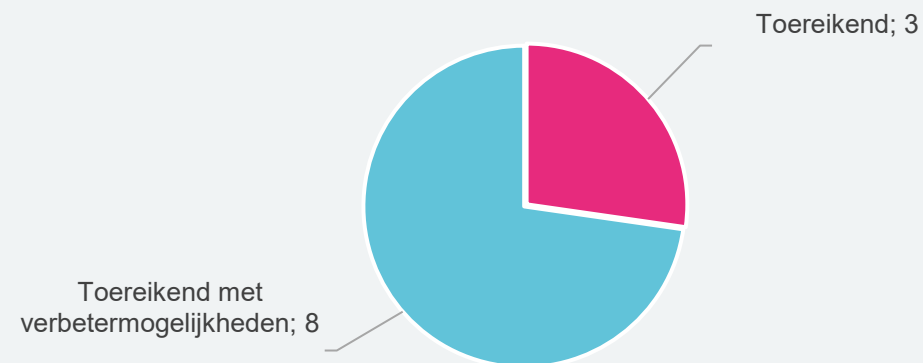
Wij hebben in oktober en november 2025 de interimcontrole verricht bij uw gemeente. Tijdens de interimcontrole richtten wij ons vooral op de opzet en het bestaan van de administratieve organisatie. Wij verrichten werkzaamheden ten aanzien van de procedures binnen de organisatie voor zover deze van belang zijn om een oordeel te vormen over de getrouwheid van de jaarrekening van de gemeente Aa en Hunze. Wij hebben op de volgende pagina een samenvatting opgenomen van de getoetste processen.

Onze algemene indruk van de administratieve organisatie en interne beheersing van de gemeente is positief, ondanks dat wij nog wel enkele detailbevindingen presenteren. Dit beeld blijkt eveneens uit de resultaten van uw eigen interne controlewerkzaamheden. U geeft daarnaast actief terugkoppeling op de bevindingen uit de managementletter, waaruit blijkt dat u aspecten in het proces wilt optimaliseren en professionaliseren.

Ons advies blijft om bewuste en risicogericht keuzes te maken in de verdere verbetering van de administratieve organisatie. Door weloverwogen keuzes te maken, worden middelen ingezet waar ze het meest nodig zijn, in plaats van op minder kritieke onderdelen.

De processen waarbij wij de belangrijkste aandachtspunten signaleren, zijn die met de hoogste kwetsbaarheid en impact. Dit betreft bevindingen met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording, subsidieverstrekingen en het betalingsverkeer. Deze houden verband met de geconstateerde tekortkomingen zoals benoemd op pagina 14 tot en met 16. Dit neemt niet weg dat de overige aandachtspunten ook belangrijk zijn, maar deze kunnen mogelijk eerder door de organisatie worden geaccepteerd.

Conclusies per getoetst proces

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Totaaloverzicht procesbeheersing

Onderstaand vatten wij ons oordeel over de opzet en het bestaan per proces samen aan de hand van een classificatie:

Verbetermogelijkheden: Binnen het proces is sprake van observaties met betrekking tot de AO/IB, waarvoor wij op korte termijn uw aandacht vragen. Hiermee concluderen wij dat dit proces in opzet en bestaan onvoldoende is om het proces van het opstellen van de jaarrekening te ondersteunen.

Toereikend met verbetermogelijkheden: Binnen het proces is sprake van observaties met betrekking tot de AO/IB, waarvoor wij op middellange termijn uw aandacht vragen. Hiermee concluderen wij dat dit proces in opzet voldoende is om het proces van het opstellen van de jaarrekening te ondersteunen, maar één of meerdere beheersmaatregelen ontbreken.

Toereikend: Binnen het proces is geen sprake van observaties met betrekking tot de AO/IB. Hiermee concluderen wij dat dit proces in opzet en bestaan voldoende is om het proces van het opstellen van de jaarrekening te ondersteunen.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Proces	Conclusie opzet en bestaan 2025
Planning & Control/afsluitproces	Toereikend met verbetermogelijkheden
Rechtmatigheidsverantwoording	Toereikend met verbetermogelijkheden
Gemeentelijke belastingen en heffingen	Toereikend
Omgevingsvergunningen	Toereikend met verbetermogelijkheden
Overige opbrengsten (verhuur, detachering, etc.)	Toereikend met verbetermogelijkheden
Subsidieverstrekkings en lasten uit inkomensoverdrachten	Toereikend met verbetermogelijkheden
Sociaal domein WMO en Jeugdwet	Toereikend met verbetermogelijkheden
Sociaal domein Participatiewet	Toereikend
Personeel en salarisadministratie	Toereikend
Inkopen en aanbestedingen	Toereikend met verbetermogelijkheden
Factuurverwerking en betalingen	Toereikend met verbetermogelijkheden

Totaaloverzicht procesbeheersing

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke
controlerisico's

Procesbeheersing

Detailbevindingen

Actualiteiten

Doorontwikkeling rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van boekjaar 2023 is het de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders om verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid. Vanaf boekjaar 2025 is door een aanpassing in het Besluit Begroting en Verantwoording (het BBV) de maximaal te hanteren verantwoordingsgrens 2% van de totale lasten, exclusief dotaties aan de reserves. Vorig jaar was dit nog 3% wat ook als zodanig door de gemeente Aa en Hunze werd toegepast. U heeft hierop het controleprotocol aangepast dat in december door de Raad zal worden behandeld.

Het college draagt zorg voor een gedegen dossier, waaruit blijkt dat op basis van omvang en risico-inschatting de juiste werkzaamheden zijn verricht om de inhoud van de rechtmatigheidsverantwoording te onderbouwen. Als onderdeel van de interimcontrole hebben wij gesproken met uw medewerkers en kennisgenomen van het interne controleplan. Op basis van dit plan en de aan ons verstrekte rapportages hebben wij kunnen vaststellen dat het de verwachting is dat u tijdig klaar bent met de uitvoering van de in het interne controleplan opgenomen werkzaamheden. Ondanks dat wij nog wel enkele bevindingen rapporteren op de volgende pagina's, verwachten wij mede op basis van onze ervaringen tijdens de jaarrekeningcontrole 2024 dat u in staat bent om tot een voldoende onderbouwd oordeel in de rechtmatigheidsverantwoording te komen.

Fraudebeheersing, misbruik en oneigenlijk gebruik

Bij een wettelijke controle, zoals bij uw gemeente, dient de accountant, in de controleverklaring in te gaan op frauderisico's. Dan is het van belang dat u zich hier zelf ook over buigt. Ook in het kader van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in 2023 vraagt fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik (FMO) meer aandacht. Een goede risico-inventarisatie op het gebied van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik en reguliere procesrisico's kan u helpen deze aandachtsgebieden op een efficiënte en doelmatige wijze te beheersen. Een goede analyse is specifiek voor de organisatie, reproduceerbaar en zorgt voor een acceptabel niveau van de risico's, zonder onnodige inzet van capaciteit op gebieden die als een laag risico zijn ingeschaald.

U heeft in 2025 een fraudebeheersplan en specifiek beleid met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) beleid) opgesteld. Het M&O beleid is in november 2025 behandeld en vastgesteld door het college.

Wij vinden het een positieve aangelegenheid dat binnen de gemeente de nodige aandacht is voor FMO. Gezien de toenemende aandacht voor dit onderwerp willen wij benadrukken dat FMO integraal onderdeel van uw interne beheersing zal moeten blijven en niet enkel een analyse die één keer per jaar wordt geactualiseerd.

Totaaloverzicht procesbeheersing

Hieronder vindt u een visualisatie van de geconstateerde bevindingen. Voor details verwijzen wij naar het hoofdstuk detailbevindingen.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Nr.	Bevinding	Status 2025	Status 2024
1	Rechtmatigheidsverantwoording – Afspraken over het begrip tijdigheid bij begrotingsafwijkingen en beleid omtrent misbruik en oneigenlijk gebruik zijn nog niet opgesteld.		
2	Rechtmatigheidsverantwoording – De diepgaandheid van uw risicoanalyse en de reproduceerbaarheid van uitgevoerde interne controles is voor verbetering vatbaar.		
3	Rechtmatigheidsverantwoording – Onafhankelijke interne review niet voor alle processen ingeregeld.		
4	Inkopen en aanbestedingen – Periodieke toets op de kwaliteit van uitbestede diensten en de naleving van contractuele afspraken wordt niet (zichtbaar) uitgevoerd (leveranciersmanagement).		
5	Inkopen en aanbestedingen – Juiste, volledige en tijdige registratie van contracten nog niet in alle gevallen gewaarborgd.		
6	Subsidieverstrekingen – Een centraal subsidieregister met alle verstrekte subsidies en de status hiervan ontbreekt.		

- Nieuwe bevinding
- Eerder gerapporteerde bevinding, niet opgelost
- Bevinding is onderhanden
- Bevinding is opgelost / beheersing is voldoende
- Risico wordt door de gemeente geaccepteerd

Totaaloverzicht procesbeheersing

Hieronder vindt u een visualisatie van de geconstateerde bevindingen. Voor details verwijzen wij naar hoofdstuk detailbevindingen financiële interim.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Nr.	Bevinding	Status 2025	Status 2024
7	Personeel en salarisadministratie – Zichtbare toets op juiste verwerking van mutaties door de centrale salarisadministratie in Tynaarlo ontbreekt.		
8	Planning & Control/afsluitproces – Vier-ogenprincipe op memoriaalboekingen wordt niet in alle gevallen systeemtechnisch afgedwongen.		
9	Factuurverwerking en betalingsverkeer – Zelfstandige betaalbevoegdheden in de Rabobank.		
10	Factuurverwerking en betalingsverkeer – Beleid omtrent prestatielevering ontbreekt.		
11	Omgevingsvergunningen – De uitgevoerde controles, die waarborgen dat de juiste leges in rekening worden gebracht, worden niet afgedwongen en zichtbaar vastgelegd.		
12	Overige opbrengsten – Er is nog geen organisatie breed proces ingericht, die de volledigheid van de overige opbrengsten, zoals verhuur en detachering, waarborgt.		

- Nieuwe bevinding
- Eerder gerapporteerde bevinding, niet opgelost
- Bevinding is onderhanden
- Bevinding is opgelost / beheersing is voldoende
- Risico wordt door de gemeente geaccepteerd

Totaaloverzicht procesbeheersing

Hieronder vindt u een visualisatie van de geconstateerde bevindingen. Voor details verwijzen wij naar hoofdstuk detailbevindingen financiële interim.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing**
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Nr.	Bevinding	Status 2025	Status 2024
13	Sociaal Domein Wmo en Jeugdwet – Dienstverleningsovereenkomst met stichting Attenta is verouderd.		
14	Planning & Control Fiscaliteit – Zichtbare toets op juiste inrichting BTW labeling en BTW mengpercentages ontbreekt.		
15	Factuurverwerking en betalingsverkeer – Vier-ogenprincipe bij mutaties in crediteurenstamgegevens wordt niet systeemtechnisch afgedwongen.		

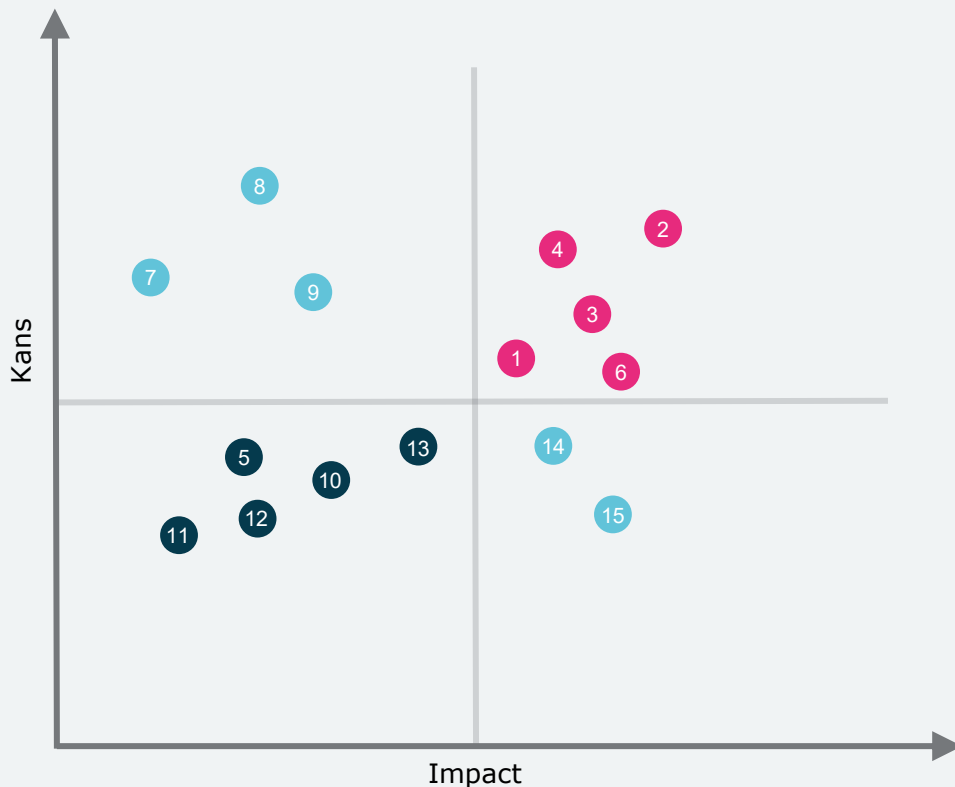
- Nieuwe bevinding
- Eerder gerapporteerde bevinding, niet opgelost
- Bevinding is onderhanden
- Bevinding is opgelost / beheersing is voldoende
- Risico wordt door de gemeente geaccepteerd

Totaaloverzicht procesbeheersing

In het kader van de interimcontrole hebben wij de opzet en het bestaan van interne beheersingsmaatregelen in de belangrijkste voor de jaarrekeningcontrole relevante processen onderzocht. In dit overzicht nemen we alleen de processen op waarover wij bevindingen rapporteren. Ten aanzien van opzet en bestaan geven wij de openstaande bevindingen een waardering mee:

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Bevinding	Waardering
Rechtmatigheidsverantwoording – Tijdigheid begrotingsafwijkingen en beleid omtrent misbruik en oneigenlijk gebruik	1
Rechtmatigheidsverantwoording – Diepgaandheid van de risicoanalyse en reproduceerbaarheid van interne controles	2
Rechtmatigheidsverantwoording – Onafhankelijke interne review	3
Inkopen en aanbestedingen – Leveranciersmanagement	4
Inkopen en aanbestedingen – Contractregistratie	5
Subsidieverstrekkings – Subsidieregister	6
Personeel en salarisadministratie – Zichtbare toets op juiste verwerking salarismutaties	7
Planning & Controle – Vier-ogenprincipe op memoriaalboekingen	8
Factuurverwerking en betalingsverkeer – Zelfstandige betaalbevoegdheden in de Rabobank	9
Factuurverwerking en betalingsverkeer – Beleid omtrent prestatielevering	10
Omgevingsvergunningen – Systeemtechnische controles	11
Overige opbrengsten – Volledigheid van de opbrengstverantwoording	12
Sociaal Domein Wmo en Jeugdwet – Dienstverleningsovereenkomst	13
Planning & Controle Fiscaliteit – BTW mengpercentages	14
Factuurverwerking en betalingsverkeer – Crediteurenstamgegevens	15

- Significante bevinding met een **hoog risico** en potentieel een grote impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Een bevinding waar het management direct actie op moet ondernemen.
- Bevinding met een **gemiddeld risico** en potentieel een gemiddelde impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Een bevinding waarvoor stappen dienen te worden genomen door het management gebaseerd op een actieplan, inclusief einddata.
- Bevinding met een laag risico en potentieel een **lage impact** op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Een bevinding waarvoor actie voor kan worden ondernomen door het management, maar waarvan het risico ook kan worden geaccepteerd.

Detailbevindingen interimcontrole

Bevindingen interimcontrole voorgaande jaren

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
1. Rechtmatigheidsverantwoording Tijdigheid begrotingsafwijkingen en beleid omtrent misbruik en oneigenlijk gebruik	<u>Observatie 2024</u> U dient nog schriftelijk afspraken te maken tussen het college en de Raad over hoe de Raad tijdig wordt geïnformeerd over begrotingsafwijkingen. De kadernota rechtmatigheid adviseert om dit op te nemen in de financiële verordening. U heeft geen beleid Misbruik & Oneigenlijk gebruik opgesteld. De kadernota rechtmatigheid adviseert om een overkoepelend beleidsstuk op te stellen, waarbij wij verwachten dat u vanuit dit beleid een proces opzet waarin u de risico's periodiek bespreekt in de lijnorganisatie en de koppeling maakt met uw interne controleplan. <u>Advies</u> Ons advies is om afspraken tussen college en raad over hoe om te gaan met begrotingsafwijkingen schriftelijk vast te leggen en op te nemen in de financiële verordening. Wij adviseren u een Misbruik & Oneigenlijk gebruik beleid op te stellen en een proces in te richten dat waarborgt dat het beleid ook gaat 'leven' in de organisatie en er een actieve koppeling is met de interne controles.	U heeft de financiële verordening herijkt en hierin vastgelegd wanneer begrotingsafwijkingen als acceptabel en tijdig mogen worden aangemerkt. De herijkte versie van de financiële verordening zal in december in de Raad worden behandeld. U heeft in 2025 een concept M&O beleid opgesteld en dit beleid laten vaststellen door het college. Voor onze bijbehorende observaties verwijzen wij naar pagina 13.	
Reactie van het management:	Het beleid omtrent het voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik is vastgesteld door het college van B&W in de collegevergadering van 25 november 2025. Afspraken over het begrip tijdigheid bij begrotingsafwijkingen zijn vastgelegd in de nieuwe financiële verordening 2025, welke op 11 december 2025 in de gemeenteraad zal worden behandeld. Dit punt is daarmee, in lijn met de bevindingen van de accountant, afgehandeld.		

Bevindingen interimcontrole voorgaande jaren

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
2. Rechtmatigheidsverantwoording Diepgaandheid van de risicoanalyse en reproduceerbaarheid van interne controles	<u>Observatie 2024</u> U heeft voor boekjaar 2024 de scoping bepaald op basis van aard en omvang van de risico's en deze risicoanalyse opgenomen in uw interne controleplan. U kunt de risico analyse nog doorontwikkelen voor de in scope zijnde processen. Voor de processen in scope verwachten wij dat u de inherente risico's identificeert en op basis van de aanwezige interne beheersingsmaatregelen bepaalt, wat het restrisico is. Vervolgens dient u dit restrisico door te vertalen naar de interne controlewerkzaamheden. U heeft aangegeven een soortgelijke analyse te hebben uitgevoerd, maar dat deze onvoldoende zichtbaar is in uw werkzaamheden. Daarnaast verwachten wij dat de uitgevoerde interne controles reproduceerbaar zijn, dat gebruik wordt gemaakt van standaard testsheets en dat de verantwoordelijkheid voor de controles in de lijn wordt belegd. Een voorbeeld betreft de uitvoering van de deelwaarnemingen voor het sociaal domein, aangezien geen zichtbare controle was uitgevoerd middels een testsheet, maar alleen een email met de bevindingen was gecommuniceerd. Dit is later door u hersteld. <u>Advies</u> Wij adviseren u om standaard werkprogramma's op te stellen per interne controle object, zodat de controles op een uniforme wijze worden vastgelegd. Wij verwachten dat een zichtbare risicoanalyse onderdeel is van deze standaardwerkprogramma's. Hierbij dienen de inherente risico's van het proces te worden geïdentificeerd, de bestaande interne beheersmaatregelen te worden beschreven en een koppeling te worden gemaakt met de interne controles.	Wij hebben met u gesproken over de rechtmatigheidsverantwoording en constateren dat u het interne controleplan voor 2025 heeft geüpdatet, maar dat de doorontwikkeling van de risicoanalyse nog verdere aandacht verdient. Datzelfde geldt voor de reproduceerbaarheid van de interne controles. Nog niet in alle gevallen is op basis van de controlevastleggingen duidelijk waarop precies getoetst is. Een voorbeeld hiervan is de deelwaarneming op subsidieverstrekingen.	
Reactie van het management:	De interne controleplannen zijn in concept herzien. De plannen zijn nu eenduidig (dezelfde lay out voor ieder proces) en per plan is een (fraude)risicoanalyse toegevoegd. De concepten hiervan zijn inmiddels gedeeld met de accountant en naar verwachting is dit project afgerond in de zomer van 2026.		

Bevindingen interimcontrole voorgaande jaren

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
3. Rechtmatigheidsverantwoording Onafhankelijke interne review	<u>Observatie 2024</u> Op basis van de gevoerde gesprekken blijkt dat het nog niet duidelijk is hoe functiescheiding gewaarborgd is ten aanzien van de uitgevoerde interne controles. Wij verwachten in opzet een proces waarbij of de lijnorganisatie, of de IC medewerker de interne controles uitvoert en vervolgens er een (zichtbare) review plaatsvindt op de uitvoering. Er is geen sprake van een (zichtbare) review op uitgevoerde interne controles voor alle processen in scope. Het verschilt per proces of er een interne review wordt uitgevoerd en derhalve verwachten wij dat u een proces inricht waarbij wordt gewaarborgd dat op alle processen een interne review wordt uitgevoerd. <u>Advies</u> Wij adviseren u de rollen en verantwoordelijkheden van de eerste, tweede en derde lijn helder te definiëren, inclusief hun onderlinge verhoudingen en de bijbehorende rapportagelijnen, en van daaruit de interne controles op specifieke onderwerpen uit te bouwen.	Op dit onderdeel hebben wij geen wijzigingen waargenomen.	
Reactie van het management:	Dit punt sluit aan op de bevindingen en maatregelen die we zullen doorvoeren uit punt 2. Uit het (vernieuwde) interne controleplan per proces zal de onafhankelijke interne review sterker naar voren komen.		
4. Inkopen en aanbestedingen Leveranciersmanagement	<u>Observatie 2024</u> Bij uitbestede diensten ligt de aandacht niet zozeer op de inhoudelijke uitvoering, maar op het toezicht en het voeren van regie ten aanzien van contractmanagement. Dit proces begint al bij de uitvraag, waarbij nagedacht dient te worden over aan welke voorwaarden en kritieke prestatie-indicatoren de tegenpartij moet voldoen. Vervolgens dient er een proces ingericht te worden dat waarborgt dat periodiek wordt getoetst of de partij aan welke is uitbesteed haar afspraken nakomt. Op dit moment is contractmanagement decentraal belegd, wat betekent dat er geen centrale sturing is over de wijze waarop het proces van leveranciersmanagement moet worden opgezet. <u>Advies</u> We verwachten dat er heldere afspraken zijn gemaakt met externe partners en dat periodiek gemonitord wordt dat afspraken worden nageleefd. Daarbij is het van belang dat u onderscheid maakt in de zwaarte van afhankelijkheid en hierop ook de intensiviteit van het contact op moet inrichten.	Op dit onderdeel hebben wij geen procesmatige wijzigingen waargenomen. Voor de grotere contracten, zoals het sociaal domein (Attenta), Participatiewet en de WSW (WPDA) en de salarisadministratie (gemeente Tynaarlo), geldt dat u frequent contact heeft over de uitvoering en hierover door de leverancier periodiek wordt gerapporteerd. Voor meerdere kleinere contracten vindt deze monitoring minder gestructureerd plaats en wordt uw beoordeling beperkt vastgelegd.	
Reactie van het management:	Wij nemen kennis van het advies. Voor een kleine gemeente als Aa en Hunze is het erg lastig om iedere kleine partij constant te monitoren op prestaties. Dan zouden we een contractmanager moeten aanstellen en die is er niet. Toch maken we kleine stappen om hier meer aandacht aan te besteden. Bij onder andere nieuwe aanbestedingen zijn we kritisch. Daarnaast hebben functioneel beheerders regelmatig telefonisch contact met de leverancier over het functioneren. Een totaal ingericht leveranciersmanagementproces hebben we echter niet.		

Bevindingen interimcontrole voorgaande jaren

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
5. Inkopen en aanbestedingen Contractregistratie	<u>Observatie 2024</u> Om te zorgen dat de juiste aanbestedingsprocedure wordt gevolgd, is het van belang dat er aan de voorkant zoveel mogelijk inzicht is in de voorgenomen inkoopstromen. Een verplichtingenregistratie, contractenregister en inkoopstartformulieren zijn daarbij voorbeelden van instrumenten die kunnen worden gehanteerd. Wij hebben begrepen dat u een proces heeft opgezet waarbij meerjarige contracten centraal worden vastgelegd. U kunt hier nog niet op steunen, aangezien niet gewaarborgd is dat alle de contracten van oude jaren ook zijn opgenomen in de daarvoor bestemde applicatie en daarnaast bent u afhankelijk van de lijnorganisatie voor het aanleveren van de contracten. <u>Advies</u> Wij adviseren u een proces in te richten dat waarborgt dat bij een inkoop eerst het inkoopstartformulier ingevuld dient te worden alvorens het aanbestedingsproces wordt opgestart en de mogelijkheden te onderzoeken voor een deugdelijk contractenadministratie die juiste, volledige en tijdige registratie waarborgt.	U bent in het afgelopen jaar verder gegaan met het ophalen van oude contracten uit de organisatie. Wij hebben begrepen dat nieuw afgesloten contracten in 2025 geregistreerd worden in het contractmanagementsysteem. Een analyse of alle contracten juist en volledig zijn geregistreerd, bijvoorbeeld aan de hand van de financiële transacties in de spendanalyse, heeft echter nog niet plaatsgevonden. U heeft daarnaast blijvend ingezet op de bewustwording en ontwikkeling van medewerkers op het gebied van inkopen en aanbesteden. Onder meer door het geven van presentaties en nieuwsberichten. Verder is in 2025 het inkoop- en aanbestedingsbeleid geactualiseerd en vastgesteld door het college van B&W.	
Reactie van het management:	Wij zijn per 1 januari 2025 begonnen met het registeren van alle (in ieder geval recent afgesloten) contracten in Mochadocs. Dit systeem signaleert onder andere wanneer we iets moeten doen met een contract. Daarnaast blijven wij actief intern aandacht vragen voor het inkoop-meldformulier vanaf €25.000,-.		

Bevindingen interimcontrole voorgaande jaren

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
6. Subsidieverstrekingen Subsidieregister	<u>Observatie 2024</u> Het verstrekken van de subsidies is decentraal belegd, wat betekent dat er geen centraal subsidieteam is dat alle aanvragen in behandeling neemt. De aanvragen worden weliswaar centraal geregistreerd, maar er is geen centraal subsidieregister waarin de aanvragen, subsidiebeschikkingen en de status van de vaststelling zijn vastgelegd. Ook is er geen proces ingericht dat waarborgt dat partijen tijdig (tussentijdse) verantwoording afleggen over de geleverde prestaties. In artikel 16 van de algemene subsidieverordening staat dat subsidies van meer dan € 5.000 binnen 8 weken na ontvangst van een aanvraag tot subsidievaststelling, moeten worden vastgesteld. U geeft echter aan dat enkel subsidies groter dan € 50.000 worden vastgesteld. <u>Advies</u> Wij adviseren een deugdelijk proces in te richten die waarborgt dat er wordt gehandeld in lijn met de algemene subsidieverordening. Een belangrijk punt betreft het voldoen aan uw eigen subsidieverordening voor wat betreft het vaststellen van subsidies groter dan € 5.000.	U bent in 2025 gestart met het creëren van uniformiteit en het verhogen van de kwaliteit bij het beoordelen en toekennen van subsidies. Hiertoe heeft u onder andere standaardformats opgesteld voor de beschikkingen en trainingen gegeven aan de medewerkers. Het is u nog niet gelukt om een subsidieregister te implementeren en de subsidieregelingen te actualiseren. Subsidies met een bedrag tussen de € 5.000 en € 50.000 zijn in de afgelopen periode nog niet vastgesteld.	
Reactie van het management:	Als onderdeel van het breder geheel verwachten we in 2026 een subsidieregister op te leveren. In 2025 hebben we: -Trainingen aangeboden over de Algemene Wet Bestuursrecht en Subsidierecht om de algemene kennis te vergroten; -Informatie geplaatst op het intranet over processen en richtlijnen hoe te handelen bij subsidie aanvragen en vaststellingen; -Formats van beschikkingen met betrekking tot subsidies beschikbaar gesteld en gestuurd op het gebruik hiervan; -Betere monitoring van subsidies geregeld door de koppeling van aanvraagformulieren met het zaakstelsel.		

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Bevindingen interimcontrole voorgaande jaren

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
7. Personeel en salarisadministratie Zichtbare toets op juiste verwerking salarismutaties	<u>Observatie 2024</u> De verwerking van de salarisadministratie is uitbesteed. Het feit dat de salarisadministratie is uitbesteed doet niets af aan de eigen verantwoordelijkheid van de gemeente voor de juistheid en rechtmatigheid van de salarisberekening en –betaling. De gemeente ontvangt maandelijks de salaris betaalbatch, maar voert hier geen controles op uit. De salarisbatch wordt ingelezen en betaald zonder zichtbare controles. U heeft afspraken gemaakt met de uitbestede partij dat er iedere vier maanden gerapporteerd wordt over de uitgevoerde interne controles. Uit de rapportage blijkt bijvoorbeeld niet hoeveel deelwaarnemingen er zijn uitgevoerd over de populatie van de gemeente Aa en Hunze en het ontbreekt concreet aan onderbouwing op welke criteria er is getoetst. De eerste stappen voor het ‘in control’ zijn van de uitbestede diensten zijn gezet, maar u bent er nog niet. <u>Advies</u> Wij adviseren u om controlemaatregelen in te bouwen om zodoende vast te kunnen stellen dat de maandelijkse salarismutaties juist en volledig zijn verwerkt. Dit kan door periodiek kennis te nemen van de interne controlemaatregelen van de organisatie aan wie de diensten zijn uitbesteed of door zichtbaar maandelijks in de vorm van een standenregister de mutaties steekproefsgewijs te controleren. Hierdoor houdt de organisatie ‘grip’ op haar primaire processen.	U steunt voor de salarisverwerking, net als in voorgaand jaar, op de uitkomsten van de interne controle van de gemeente Tynaarlo. De rapportages van de gemeente Tynaarlo waren ten tijde van de interimcontrole nog niet beschikbaar. Wij hebben met u besproken of we deze bevinding ook in volgende jaren nog moeten blijven rapporteren. Het restrisico is immers geaccepteerd en heeft geen betrekking op een significant risico. U heeft aangegeven dit restrisico te accepteren.	
Reactie van het management:	Net als voorgaande jaren steunen wij op de interne controle van de centrale salarisadministratie (PSA) in Tynaarlo. We nemen periodiek kennis van de interne controle door middel van rapportages. In overleg met de accountant is besloten dat dit punt volgend jaar niet meer gerapporteerd wordt.		

Bevindingen interimcontrole voorgaande jaren

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
8. Planning & Controle /afsluitproces Vier-ogenprincipe op memoriaalboekingen	<u>Observatie 2024</u> Memoriaalboekingen zijn boekingen die buiten het reguliere proces om uitgevoerd worden. Memorialen zijn bij uitstek geschikt, en bedoeld, om bijvoorbeeld correctieboekingen of schattingen op de juiste wijze in de periodecijfers of de jaarrekening te verwerken. Op basis van de werkzaamheden die wij hebben verricht aan het proces rondom de memoriaalboekingen hebben wij vastgesteld dat er vanuit het werkproces functiescheiding is tussen het initiëren van een memoriaalboeking en het autoriseren, maar dat dit niet systeemtechnisch wordt afgedwongen. Wij hebben begrepen dat de memoriaalboekingen maandelijks worden gecontroleerd, maar constateren dat dit niet altijd zichtbaar is. <u>Advies</u> Ons advies is om de zichtbaarheid van de controles te verbeteren, dan wel om systeemtechnische functiescheiding aan te brengen.	Op dit onderdeel hebben wij geen wijzigingen waargenomen. Wij hebben met u besproken of we deze bevinding ook in volgende jaren nog moeten blijven rapporteren. Het restrisico is immers geaccepteerd en heeft geen betrekking op een significant risico. U heeft aangegeven dit restrisico te accepteren.	
Reactie van het management:	Wij hanteren, net als voorgaande jaren, een standaard memoriaal formulier, die door de opsteller, de inboeker en de 2e controle afgetekend moet worden. Op het formulier wordt dit zichtbaar afgetekend. Op deze wijze vinden wij dat de functiescheiding voldoende is geborgd. Daarnaast pakken we door middel van de stromen uit de jaarrekening te koppelen aan de processen ook de mutaties in de stromen die met behulp van memoriaalboekingen geboekt zijn mee en worden hier ook aanvullende controles op uitgevoerd. In 2026 gaan we wel onderzoeken of we de memoriaalboekingen kunnen automatiseren (incl. de systeemtechnische functiescheiding).		
9. Factuurverwerking en betalingsverkeer Zelfstandige betaalbevoegdheden in de Rabobank	<u>Observatie 2024</u> Functiescheiding in het betaalproces bij de Rabobank is systeemtechnisch niet gewaarborgd. Op basis van het autorisatieoverzicht is vastgesteld dat voor het uitvoeren van een betalingsopdracht één handtekening nodig is. Daarnaast heeft de betreffende functionaris de mogelijkheid tot het onbeperkt machtigen van incasso's. Ondanks dat wij hebben vastgesteld dat er geen materiële stromen over de betaalapplicatie van de Rabobank loopt, achten wij functiescheiding in het betaalproces, van belang. <u>Advies</u> Wij adviseren u het vier-ogenprincipe in te regelen in het autorisatieoverzicht van de Rabobank.	Op dit onderdeel hebben wij geen wijzigingen waargenomen. Wij hebben met u besproken of we deze bevinding ook in volgende jaren nog moeten blijven rapporteren. Het restrisico is immers geaccepteerd en heeft geen betrekking op een significant risico. U heeft aangegeven dit restrisico te accepteren.	
Reactie van het management:	Het risico is beperkt, omdat er sporadisch betalingen worden gedaan met de Rabobank rekening en omdat we ons wel aan het vier-ogenprincipe houden. Voor alle betalingen en geldopnames wordt achteraf een handtekening gezet door een daarvoor bevoegde collega. In overleg met de accountant is besloten dat dit punt volgend jaar niet meer gerapporteerd wordt.		

Bevindingen interimcontrole voorgaande jaren

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
10. Factuurverwerking en betalingsverkeer Beleid omtrent prestatielevering	<u>Observatie 2024</u> Op basis van artikel 11.3 lid b van de budgethoudersregeling wordt de budgethouder verantwoordelijk gehouden voor de prestatielevering middels het accorderen van de factuur. Het zetten van een vinkje bij het accorderen van een factuur is onvoldoende en het is belangrijk om de betekenis van een autorisatie nader uit te werken. U kunt ervoor kiezen om een waarde als ondergrens vast te stellen voor wanneer de toets op prestatielevering vastgelegd dient te worden door de budgethouder en hoe dat dan moet. Voor bedragen onder deze grens accepteert u dat de controle op prestatielevering minder diepgaand is. <u>Advies</u> We adviseren u om het beleid met ondergrens voor de prestatielevering zo spoedig mogelijk vast te stellen en de controle op de documentatie van de prestatielevering uit te voeren. Daarbij adviseren we u ook om te beoordelen hoeveel facturen u niet diepgaand beoordeelt bij het instellen van deze grens.	Op dit onderdeel hebben geen wijzigingen waargenomen.	
Reactie van het management:	Op het moment dat de budgethouder akkoord geeft voor een factuur, gaan wij ervan uit dat de prestatie is geleverd. Dit is conform de budgethouderregeling. Steekproefsgewijs worden wel controles op de prestatielevering uitgevoerd. Deze controles hebben geen bijzonderheden opgeleverd.		

Inleiding

Inhoudsopgave

Management - samenvatting

Belangrijke controlerisico's

Procesbeheersing

Detailbevindingen

Actualiteiten

Bevindingen interimcontrole voorgaande jaren

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
11. Omgevingsvergunningen Systeemtechnische controles	<u>Observatie 2024</u> Specifiek voor de opbrengst omgevingsvergunning hebben wij de volgende bevindingen: Er zijn geen systeemtechnische controles die waarborgen dat de juiste leges in rekening worden gebracht en er vindt ook geen (zichtbare) vier-ogencontrole plaats op de facturatie. Wij hebben begrepen dat u op basis van uw deelwaarnemingen als onderdeel van de interne controles geen onjuistheden heeft geconstateerd. Er vindt geen juistheidscontrole plaats op aanvragen die niet hebben geleid tot opbrengsten in de financiële administratie. Wij begrijpen dat u hier aandacht voor heeft in uw interne controles, maar voor de volledigheid van de opbrengsten verwachten wij hier een integrale periodieke analyse op aanvragen die niet hebben geleid tot opbrengsten. <u>Advies</u> Wij adviseren u een zichtbare preventieve controle uit te voeren op de juistheid van de facturatie aangezien dit een handmatige handeling is. Nu voert u achteraf controles uit middels deelwaarnemingen. Daarnaast adviseren wij u een proces in te regelen dat waarborgt dat de juiste leges in rekening worden gebracht. Dat betekent dat wij een analyse verwachten op aanvragen die niet leiden tot leges (zoals een ingetrokken aanvraag of een geweigerde aanvraag).	Wij hebben begrepen dat u bezig bent met het invoeren van een nieuwe procesgang voor de facturatie van leges. U bent voornemens om functiescheiding aan te brengen in dit proces door de facturatie te beleggen bij de medewerker debiteuren in plaats van de vergunningverlener. Wij hebben nog niet kunnen vaststellen dat dit proces in de praktijk ook daadwerkelijk zo plaatsvindt, maar vinden dit in opzet een verbetering. Met betrekking tot de integrale analyse op aanvragen die niet tot facturatie hebben geleid, heeft u aangegeven dat het niet mogelijk is om een geschikt lijstwerk te genereren en u deze analyse daardoor niet kunt uitvoeren.	
Reactie van het management:	Vanaf oktober 2025 werken we met legestaken (i.p.v. door VTH aangemaakte facturen) in combinatie met een rapportage in Excel die wekelijks naar debiteuren gestuurd wordt en op basis waarvan er daadwerkelijk gefactureerd wordt. Bij het doorlopen van deze legestaken kiest men alleen uit datgene wat standaard is klaargezet in CLO en op basis waarvan CLO een berekening uitvoert. CLO doet dan de berekening, de grondslag moet wel handmatig ingevuld worden.		

Bevindingen interimcontrole voorgaande jaren

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
12. Overige opbrengsten Volledigheid van de opbrengstverantwoording	<u>Observatie 2024</u> De overige opbrengsten zijn meestal incidenteel, maar hebben hier en daar ook een structureel karakter. Er is nog geen sprake van een gestandaardiseerd proces dat de volledigheid van deze opbrengsten borgt, dan wel zorgt voor een dekkende controle op deze stromen. Organisatie breed is er nog geen proces ingericht die waarborgt dat de overige opbrengsten in beeld zijn en er voldoende controlemaatregelen zijn ingebouwd om de volledigheid van de opbrengsten te waarborgen. Denk hierbij aan rente- en dividendopbrengsten, vergoedingen uitgeleend personeel, grondverkoppen en verhuuropbrengsten. <u>Advies</u> Ten aanzien van de overige opbrengsten, adviseren wij aanvullende maatregelen te treffen, zoals het verder inregelen van verbandscontroles tussen administraties, waardoor wordt geborgd dat de volledigheid van de opbrengstverantwoording voldoende aandacht krijgt.	Op dit onderdeel hebben wij geen wijzigingen waargenomen. Wij hebben met u besproken of we deze bevinding ook in volgende jaren nog moeten blijven rapporteren. Het restrisico is immers geaccepteerd en heeft geen betrekking op een significant risico. U heeft aangegeven dit restrisico te accepteren.	
Reactie van het management:	Wij nemen kennis van het advies. Omdat het gaat om kleine bedragen, gaan we hier (voorlopige) geen aanvullende maatregelen voor treffen.		
13. Sociaal Domein WMO en Jeugdwet Dienstverleningsovereenkomst	<u>Observatie 2024</u> De gemeente Aa en Hunze heeft een deel van haar taken op grond van de Wmo en de Jeugdwet ondergebracht bij stichting Attenta op basis van een dienstverleningsovereenkomst. Er is geen sprake van overdracht van bevoegdheden, zodat de verstrekkingen plaatsvinden voor rekening en risico van de gemeente. Dat betekent dat de gemeente zich ervan moet overtuigen dat de uitvoering zoals die plaatsvindt binnen stichting Attenta, past binnen de kaders van de Wmo en de Jeugdwet. De afgelopen jaren hebben wij aangegeven dat de huidige overeenkomst met stichting Attenta liep tot medio 2022. <u>Advies</u> Wij adviseren u prioriteit te geven aan het actualiseren van de overeenkomst, gegeven het belang van dit proces binnen uw organisatie. Het is belangrijk dat er wederzijdse afstemming is over de werkzaamheden, verantwoordelijkheden en de wijze van afleggen van verantwoording.	Op dit onderdeel hebben wij nog geen wijzigingen waargenomen. U heeft echter wel aangegeven in gesprek te zijn met stichting Attenta en de eerste voorbereidingen te hebben getroffen voor het actualiseren van de overeenkomst.	
Reactie van het management:	De overeenkomst met stichting Attenta wordt momenteel geactualiseerd.		

Bevindingen interimcontrole voorgaande jaren

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
14. Planning & Control Fiscaliteit BTW mengpercentages	<u>Observatie 2024</u> Voor de gemeente Aa en Hunze zijn met name de loonheffing, btw en vennootschapsbelasting van belang als het gaat om naleving van belastingregels. De betrokkenheid van externe adviseurs in het fiscale proces is relatief hoog. Het periodiek herijken van btw mengpercentages en de monitoring daarvan lijkt niet hoog op de prioriteitenlijst te staan. Het laatste onderzoek door een extern fiscaal adviseur naar het forfaitair percentage dateert uit 2020. <u>Advies</u> Wij adviseren u deze analyse opnieuw te laten uitvoeren door een fiscalist, zodat u de inrichting van uw percentages in de financiële applicatie baseert op recentere cijfers. Wij vinden het daarbij belangrijk, in het kader van archivering en kennismanagement, dat op hoofdlijnen de uitkomsten beoordeeld worden zodat helder is waarom u een bepaalde stelling inneemt.	Op dit onderdeel zijn geen wijzigingen doorgevoerd.	
Reactie van het management:	Hier is jaarlijks intern aandacht voor. In 2027 laten we deze analyse opnieuw uitvoeren door de fiscalist.		

Inleiding

Inhoudsopgave

Management - samenvatting

Belangrijke controlerisico's

Procesbeheersing

Detailbevindingen

Actualiteiten

Nieuwe bevindingen interimcontrole

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Proces	Bevinding en advies	Status
15. Factuurverwerking en betalingsverkeer Crediteurenstamgegevens	Observatie 2025 Ten aanzien van het inkoop- en betalingsproces is het belangrijk dat er sprake is van een vier-ogenprincipe vanaf het moment dat leveranciers in de financiële administratie worden aangemaakt tot het moment waarop betalingen moeten worden verricht aan een betreffende leverancier. Wij hebben vastgesteld dat het vier-ogenprincipe systeemtechnisch niet wordt afgedwongen bij het aanmaken of wijzigen van bankrekeningnummers van crediteuren. Wel wordt er bij alle facturen een eindcontrole uitgevoerd door financiën. Wij hebben begrepen dat hierbij ook wordt beoordeeld of het bankrekeningnummer conform factuur is opgenomen in uw financiële administratie, maar dat dit niet zichtbaar wordt gedocumenteerd. Hoewel dit een goede maatregel achteraf is, blijft er dus een risico bestaan op bankrekeningnummers die zonder controle kunnen worden doorgevoerd. Risico Het risico bestaat dat crediteurenstamgegevens onjuist worden doorgevoerd in de financiële administratie en betalingen plaatsvinden aan niet-rechthebbenden. Advies Wij adviseren u de mogelijkheden te bekijken om een systeemtechnische functiescheiding te implementeren, waarbij de invoer en de controle van een wijziging in de crediteurenstamgegevens wordt afgedwongen alvorens een betaling wordt verricht.	
Reactie van het management:	We doen dit wel, echter is dit niet systeemtechnisch afgedwongen. De BNG Bank heeft sinds oktober tevens de IBAN-naamcheck ingebouwd, welke controleert op naam en bankrekeningnummer. Dit lijkt een controle achteraf, maar betreft een extra controle voorafgaand aan de werkelijke betaling. We hebben onderzocht of een systeemtechnische 4-ogenprincipe mogelijk is. Dit is het geval en we zullen deze werkwijze doorvoeren.	

Actualiteiten & Vooruitblik

Per saldo persoonlijker

Actualiteiten & vooruitblik

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Planning jaarrekeningcontrole

De start van jaarrekeningcontrole 2025 staat voorlopig gepland vanaf week 18 (27 april 2026). U ontvangt onze informatie-uitvraag voor de jaarrekeningcontrole voor het eind van het jaar. Om te waarborgen dat de jaarrekeningcontrole soepel verloopt, proberen wij de werkzaamheden in het voorjaar te spreiden. Dat helpt u en ons om piekvorming te voorkomen. Om die reden proberen wij in week 7 te starten met de controle van de specifieke uitkeringen en willen we ook de controle van de WNT, grondexploitaties en de voorzieningen naar voren halen.

Aanpassing BADO

Met ingang van 2025 is het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) aangepast. De materialiteit voor de accountant is verhoogd van maximaal 1% van de totale lasten inclusief dotaties aan reserves, naar maximaal 2% van de totale lasten exclusief dotaties aan reserves. Daarnaast moeten fouten en onzekerheden bij elkaar worden opgeteld, bij het beoordelen of de materialiteit overschreden is.

Gevolgen voor het wegen van onzekerheden

De wijziging van deze controlegrenzen met ingang van boekjaar 2025 zorgt, zeker in combinatie met de nieuwe kadernota rechtmatigheid 2025, voor een vernieuwde focus op de wijze waarop in de controle en in de rechtmatigheidsverantwoording kan worden omgegaan met het begrip 'onzekerheden' en 'onduidelijkheden'.

Doordat fouten en onzekerheden bij elkaar worden opgeteld leidt aanscherping van het BADO ertoe dat de controle marges in de praktijk smaller worden. Onzekerheden zullen daardoor in de praktijk sneller leiden tot een aangepast oordeel. Waar in het verleden bij het evalueren van het accountantsoordeel voor onzekerheden nog sprake was een tolerantie van 3%, is dit nu 2% inclusief de evaluatie van niet gecorrigeerde fouten.

Door de hiervoor benoemde ontwikkelingen is er een verhoogde aandacht voor de wijze waarop, onder andere, de onzekerheden binnen het sociaal domein dienen te worden gewogen. Wij vragen daarom voor komende jaarrekeningcontrole extra aandacht voor het zelfstandig bepalen van de onzekerheden met betrekking tot de prestatielevering in het sociaal domein. Het is hierbij met name van belang om een standpunt in te nemen over de prestatielevering van zorgaanbieders waar geen productieverantwoording met een goedkeurende controleverklaring is ontvangen. U kunt hierbij mogelijk gebruik maken van de aanwezigheid van bijvoorbeeld intern uitgevoerde klantentevredenheidsonderzoeken, klachtenregistraties en uitkomsten van herindicatie's. Wij hebben hier tijdens de interimcontrole met u over gesproken en concluderen dat veel van deze werkzaamheden al worden uitgevoerd door de gemeente Aa en Hunze, maar dat het voor het de jaarrekening 2025 van belang is om de onzekerheden te kwantificeren en hier ook zelfstandig een standpunt over in te nemen.

Actualiteiten & vooruitblik

Onderzoek wethouderspensionen

De invoering van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) leidt tot een aanpassing van het huidige pensioenstelsel met ingang van uiterlijk 1 januari 2028.

Gemeenten zijn voor de pensioenen van de wethouders zelf het pensioenfonds op grond van de huidige regelgeving (Appa). Dat betekent dat de gemeente zelf een voorziening moet opbouwen of de pensioenverplichting moet herverzekeren.

De gemeente Aa en Hunze heeft voor de dekking van deze verplichting een voorziening opgebouwd van € 4,8 miljoen ultimo 2024. Op de overgangdatum zal de gemeente Aa en Hunze de verplichtingen moeten overdragen aan het ABP. Dat gebeurt tegen de dan geldende condities zoals de rentestand en de dekkingsgraad van het ABP op dat moment. Op dat moment zult u deze verplichting in één keer door een kapitaalstorting moeten voldoen. De hoogte van het bedrag is dus omgeven met inherente onzekerheden.

Ter voorbereiding op de overgang hebben de VNG en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties onderzoek laten doen naar de huidige uitvoering van de Appa. Ongeveer twee derde van de gemeenten heeft hieraan meegedaan en daar komen regelmatig bevindingen uit naar voren. Ook de gemeente Aa en Hunze heeft aan dit onderzoek meegedaan en bij u blijkt dat de in de jaarrekening 2024 opgenomen voorziening niet significant afwijkt van de uitkomsten van het onderzoek.

Daarbij geldt dat uw voorziening is gevormd op basis van 100% dekkingsgraad, zoals ook is voorgeschreven. De dekkingsgraad van het ABP ultimo 2027 zal bepalend zijn voor de omvang van de werkelijke verplichting.

Op basis van de dekkingsgraad van het ABP van ruim 120% eind september 2025 is deze verplichting voor Aa en Hunze ongeveer € 375.000 hoger. De commissie BBV heeft begin december een uitspraak gedaan dat bij de waardering van de voorziening wethouderspensionen ook met de dekkingsgraad van het ABP rekening moet worden gehouden. Vooruitlopend op dit besluit heeft u tijdens de najaarsnota al een extra toevoeging van € 375.000 aan de voorziening gedaan. Doordat de huidige dekkingsgraad hoger is dan de dekkingsgraad waar in de berekening rekening mee is gehouden leidt dit in 2025 mogelijk nog tot een extra dotatie aan de voorziening.

Verslaggevingskader

In het BBV zijn ten opzichte van voorgaand jaar geen belangrijke wijzigingen aangebracht. De commissie BBV heeft in de afgelopen periode wel enkele nieuwe standpunten en notities gepubliceerd. Dit zijn met name verduidelijkingen in interpretaties. De meest relevante veranderingen voor u zijn de notitie rente, die met name in de grondexploitatie effect kan hebben, en de uitspraken van de commissie BBV over hoe om te gaan met afvloeiing van personeel via de regeling voor vervroegd uitreden en de verwerking van de verschillende verlofsoorten. Wij adviseren u na te gaan of hieruit voor u nog consequenties voortvloeien die effect hebben op de vaststelling van de grondexploitatieopzetten of op de jaarrekening 2025.

Drempelbedragen Europees aanbesteden

De Europese Unie heeft onlangs de drempelbedragen voor 2026 en 2027 bekend gemaakt. De meeste bedragen zijn, zij het gering, omlaag gegaan ten opzichte van voorgaande jaren. De grens voor leveringen en diensten is bijvoorbeeld aangepast van € 221.000 naar € 216.000. Concreet is het daarom onze verwachting dat meer inkoopopdrachten via een Europese aanbestedingsprocedure dienen te worden aanbesteed.

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke
controleisico's

Procesbeheersing

Detailbevindingen

Actualiteiten

Actualiteiten & vooruitblik

BIO2, NIS2 en ENSIA IT-audit

Inleiding

In dit digitale tijdperk, waarin organisaties geautomatiseerde informatietechnologie (IT-) systemen gebruiken om hun informatie te verwerken voor een betere ondersteuning van hun missies, spelen IT-risico's en -controles een cruciale rol bij het beschermen van de informatie(middelen) van een organisatie. Het belangrijkste doel van een organisatie in het kader van (IT-) risico's en controles zou moeten zijn: het beschermen van de organisatie en haar vermogen om de geformuleerde missie uit te voeren, en niet enkel de IT-middelen. Wij zijn van mening dat een effectieve IT-risico en beheeromgeving, een belangrijk onderdeel is van een succesvolle IT-strategie welke onderdeel uitmaakt van de bedrijfsstrategie.

Actueel (BIO2, NIS2 en ENSIA IT-audit)

Op IT-gebied is er momenteel veel onderhanden. Recent is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2 (BIO2) vastgesteld en daarnaast is het de verwachting dat de Nederlandse Cyberbeveiligingswet (Cbw) in het tweede kwartaal van 2026 in werking zal treden. Vanwege de omvang en complexiteit van BIO2 en NIS2 besteden we hier nu al aandacht aan. De nieuwe BIO-normen zijn sinds augustus 2024 bekend. Eerder was al duidelijk dat de BIO2 nog sterker gebaseerd is op risicomanagement en governance. Wij hebben vastgesteld dat u deze ontwikkelingen scherp voor de bril heeft. U heeft onder andere een gap analyse uitgevoerd op basis waarvan u heeft vastgesteld waar uw organisatie nu staat en welke werkzaamheden nog uitgevoerd dienen te worden. Met name de aspecten bedrijfscontinuïteit en leveranciersmanagement vragen nog het nodige van de organisatie.

U richt zich hierbij op bewustwording en weerbaarheid, risicogericht werken en continu blijven verbeteren. Deze bouwstenen komen tevens terug in het nieuwe strategisch informatiebeveiligingsbeleid die momenteel in voorbereiding is

Leveranciersmanagement

Gegeven het in toenemende mate gebruik maken van externe partijen (ketenafhankelijkheid), zo ook op IT-gebied, verdient leveranciersmanagement steeds meer aandacht. Dit blijkt ook specifiek vanuit NIS2 waarin is opgenomen dat de gemeente een ketenzorgplicht hebben. Ongeacht of het IT in eigen beheer is of is uitbesteed aan een IT-partner, dient de gemeente "in control" te blijven wat betreft deze processen. U blijft ondanks uitbesteding zelf verantwoordelijk.

Leveranciersmanagement blijft een belangrijk onderdeel van de beheersing van informatiebeveiliging binnen de gemeente. Vanuit een risicogebaseerde benadering verdient de werking van beheersmaatregelen bij belangrijke leveranciers, zoals het IT beheer, bijzondere aandacht. Het is van belang dat deze maatregelen actief worden gevolgd, periodiek worden gerapporteerd en waar nodig verbeterd. Door deze continue monitoring en opvolging wordt een volledig en feitelijk correct beeld van de situatie gewaarborgd en wordt voorkomen dat onterecht de indruk ontstaat dat alle beheersmaatregelen volledig zijn gerealiseerd of juist ontbreken.

In het kader van de implementatie van NIS2 heeft u reeds een risicoanalyse uitgevoerd over het feit of u momenteel kwetsbaar bent voor verstoringen bij externe leveranciers die mogelijk een impact op uw organisatie kunnen hebben. U heeft dit risico ingeschat als gemiddeld.

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke
controle risico's

Procesbeheersing

Detailbevindingen

Actualiteiten

